

мунікативну функцію. При формуванні безбар'єрного архітектурного середовища громадських просторів сучасних міст необхідно враховувати основні принципи, які включають в себе досить широкий спектр компонентів, всеосяжний облік яких дозволить більш раціонально і повноцінно провести удосконалення існуючих містобудівних структур, створити повноцінне соціально-психологічне, архітектурно-виразне середовище, що відповідає вимогам сучасного суспільства. До головних принципів належать:

Принцип адаптивності – створення гнучкої структури з ефективною адаптивною здатністю.

Принцип поліфункціональності – передбачає поєднання в структурі безбар'єрного архітектурного середовища кількох споріднених функцій, з виділенням провідної, домінуючої функції.

Принцип структурованості – поєднання складових елементів середовища за законами композиційної цілісності, організація зручної системи комунікацій, раціональна функціональна схема.

Принцип інформативності – передбачає кілька рівнів інформаційного насичення архітектурного середовища: візуальна ідентифікація архітектурного об'єкта за його функцією; інформативні елементи для вільної орієнтації в просторі

Принцип екологічності – передбачає використання альтернативних джерел енергії, економію (вторинне використання) земельних ресурсів, наявність природно-ландшафтних компонентів, дотримання законів еко-естетики в архітектурі.

Принцип психологічної комфортності – поєднує якості інтер'єрного (закритого) та відкритого середовища та допомагає людині адаптуватися в урбанізованому оточенні.

Принцип стимулювання соціальних комунікацій – передбачає включення в структуру існуючого міста нових категорій громадських просторів, які ініціюють соціальні взаємодії між різними групами населення.

ГУМАНІСТИЧНИЙ СВІТОГЛЯД В МІСТОБУДІВНИЦТВІ

С. С. ТОПАЛ,

Одеська державна академія будівництва та архітектури (м. Одеса, Україна)

E-mail: svetlanastopal@gmail.com

Місто являє собою складний, багатоманітний живий організм, що постійно розвивається та вдосконалюється. Вироблення стратегії розвитку міста ґрунтується на його фактичних можливостях і ідеальних

уявленнях про майбутнє. Наявність такої стратегії – необхідний елемент повноцінного існування будь-якого міста незалежно від його життєвого шляху та історії успіхів і невдач. Кожному місту життєво необхідна присутність і регулярне поповнення матеріального, інтелектуального і духовного потенціалу – інвестиції і мозок, гроші і люди. В умовах зростаючої за них конкуренції необхідно забезпечити, по-перше, високу якість самого середовища проживання. Друга мета – забезпечення стійкого розвитку, тобто пошук інтегральної, комплексної (економічної, соціальної, транспортної, енергетичної, екологічної і т.д.) моделі міста, яка гарантувала б гідне існування мінімум декільком поколінням городян.

Безперервне демографічне і територіальне зростання міст викликає гостру необхідність реконструкції існуючих міських районів, створення нових житлових масивів та їх благоустрою. Динаміка демографічного розвитку відбилася на всіх аспектах життя міського організму. Це і явна недостатність існуючого житлового фонду міст – загострення житлової проблеми, і брак місць прикладання праці – зростання обсягів трудових міграцій, і в цілому низький рівень якості існуючого середовища проживання внаслідок фізичного, морального і естетичного його старіння і зносу. Загальноміські потреби розвитку, що викликають зміни просторової системи житлових територій, часто йдуть на противагу з різноманітними і суперечливими соціальними інтересами населення.

Пошук нових архітектурно-планувальних принципів перетворення забудови міста з метою приведення різнохарактерних і часто розрізнених елементів міського середовища в нову функціональну і планувальну систему відповідно сучасним вимогам до якості нашого середовища проживання є важливим завданням містобудування сьогодення. Новий підхід до проблем подальшого розвитку міст, розуміння та прийняття важливості змін в області створення середовища життєдіяльності громадян України визначають важливість даного етапу. На відміну від технократично-індустріального спрямування урбанізації 20 сторіччя сьогодні суспільство потребує гуманізації житлового середовища та забезпечення сталого розвитку міст, що формує нові умови та положення містобудівної політики України.

Створення громадських центрів, нових місць прикладання праці, активізація житлового будівництва, радикальне переобладнання мережі міських магістралей і вулиць, поліпшення життєвого середовища та організація місць масового відпочинку населення є потребами більшості міст. В їх плануванні необхідно втілити тенденції розвитку сучасного містобудування. Це створення інтегрованих комплексів міської

забудови, що включають всі необхідні функціональні компоненти; системи різноманітних зовнішніх просторів громадського призначення в масштабі, розмірному людині; численних озелених масивів (парків, скверів, пішохідних еспланад, спортивних та ігрових майданчиків, місць відпочинку), вільних від захаращення елементами інфраструктури (паркінгів, мережі обслуговування, транспорту та ін.); умов відокремленого життя сім'ї в поєднанні з громадським життям колективу, а також прагнення максимально урізноманітнити забудову, розширити "номенклатуру" житла; надати додаткові і зберегти наявні яскраво виражені індивідуальні риси за допомогою архітектури та планувальної структури, що будуть відповідати специфічним умовам місця і вимогам створення цілісного та "гуманізованого" міського середовища.

Сьогодні містобудівники визнали важливість розгляду суспільством житлового середовища як найбільш приватної частини міста, максимально гуманної і створеної з повагою до людської гідності. Відмова від безликого типового будівництва, подавляючого людину і викликаючого почуття відчуженості, агресії і самознищення на користь «олюднення» житлового середовища, необхідності зведення співштабної з людиною забудови, функціонального підпорядкування планувальних елементів території зручності побуту і дозвілля конкретної групи жителів веде до створення життєздатного і наділеного індивідуальними рисами житлового середовища. 21 сторіччя декларує необхідність розвитку містобудівних прийомів та принципів, заснованих на гуманізмі. Гуманістичний світогляд стимулює розвиток особистості, збільшує її значення в громадському житті та сконцентрований на створенні житлового середовища в відповідності до потреб, вимог та фізичних можливостей людини. «Саме чудове місто те, де людина щаслива».

МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: МІСТОБУДІВНИЙ АСПЕКТ

В. Т. СЕМЕНОВ, К. І. ВЯТКІН,

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова (м. Харків, Україна)

E-mail: vyatkin.k.i@gmail.com

В умовах трансформаційних процесів української економіко-правової системи актуальними стають питання забезпечення ефективного функціонування об'єднаних територіальних громад – базису проведення реформи децентралізації в Україні. Відсутність досвіду створення та роботи територіальної громади, відсутність механізмів забезпечення стратегічного планування їх розвитку, реалізації наявного та